

स्थानीय राजपत्र

बुलिङटार गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ०९) बुलिङटार -०३, नवलपरासी (ब.सु.पू), २०८२ माघ २८ गते (संख्या ०४)

भाग १

बुलिङटार गाउँ सभाले तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि बनाएको हुनाले
सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

बुलिङटार गाउँपालिकाको गरिबी निवारण कोष व्यवस्थापन कार्यविधि-२०८२

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०८२/०९/३०

गाउँसभाबाट स्वीकृत मिति : २०८२/१०/०८

बुलिङटार गाउँपालिकाको गरिबी निवारण कोष व्यवस्थापन कार्यविधि-२०८२

उद्देश्य: नेपालमा रहेको चरम गरिबीलाई कम गर्न तथा लोकतान्त्रिक, न्यायिक, समतामूलक एवं दिगो समाज निर्माणको लागि नेपाल सरकारले गरिबी निवारण कोष स्थापना गरी समाजमा गरिब तथा पिछडिएको वर्गको सक्रिय सहभागीतामा गरिबी निवारण सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गराउन र गरिबी निवारणमा संलग्न सामुदायिक संस्थाहरूलाई अनुदान तथा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराई मुलुकबाट गरिबी निवारण गर्न सामुदायिक संस्थाहरूलाई गरिबी निवारण कोषबाट आयआर्जनको लागि उपलब्ध घुम्तीकोष अनुदान रकमलाई व्यवस्थित गरि सामुदायिक संस्थाहरू एवं व्याहारी रहेका घुम्तीकोषको दिगो र प्रभावकारी परिचालन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद १५ को दफा १०२ बमोजिम बुलिङटार गाउँपालिकाको गरिबी निवारण कोष व्यवस्थापन कार्यविधि-२०८२ बनाएकोछ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम "बुलिङटार गाउँपालिकाको गरिबी निवारण कोष व्यवस्थापन कार्यविधि-२०८२" रहेको छ।

(ख) यो कार्यविधि गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत भएका मितिदेखि लागू हुनेछ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) "गरिबी निवारण कोष" भन्नाले गरिबी निवारण कोषबाट अनुसूची (१) बमोजिमको सामुदायिक संस्थाहरूलाई आय आर्जनको लागि उपलब्ध गराएको घुम्ती कोष रकम सम्झनु पर्छ।

(ख) "सहकारी संस्था" भन्नाले बुलिङटार गाउँपालिकाको सहकारी ऐन, २०७५ को दफा ५ को प्रक्रिया पुरा गरी दफा ६ बमोजिम दर्ता भएको सहकारी संस्थाहरूलाई सम्झनु पर्छ।

(ग) "विनियम" भन्नाले बुलिङटार गाउँपालिका सहकारी ऐन, २०७५ को दफा १७ बमोजिम सम्बन्धित सहकारी संस्थाको स्विकृत विनियम सम्झनु पर्छ।

(घ) "गाउँपालिका स्तरीय घुम्ती कोष व्यवस्थापन समिति" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ११ बमोजिम गठन भएको समितिलाई सम्झनु पर्छ।

(ङ) "वडा स्तरीय घुम्ती कोष व्यवस्थापन समिति" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा १३ बमोजिम गठन भएको समितिलाई सम्झनु पर्छ।

(च) "अनुगमन समिति" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा १५ बमोजिम गठन भएको समितिलाई सम्झनु पर्छ।

(छ) "सदस्य" भन्नाले सहकारी संस्थाको सदस्यता प्राप्त गरेका व्यक्ति वा सामुदायिक संस्थालाई सम्झनु पर्छ।

(ज) "समिति" भन्नाले सहकारी संस्थाको संचालक समिति सम्झनु पर्छ।

(झ) "गाउँपालिका" भन्नाले बुलिङटार गाउँपालिका सम्झनु पर्छ।

(ञ) "कार्यपालिका" भन्नाले बुलिङटार गाउँ कार्यपालिका सम्झनु पर्छ।

(ट) "कार्यविधि" भन्नाले बुलिङटार गाउँपालिकाको गरिबी निवारण कोष व्यवस्थापन कार्यविधि-२०८२ सम्झनु पर्छ।

(ठ) "अध्यक्ष" भन्नाले बुलिङटार गाउँपालिकाको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ।

(ड) "उपाध्यक्ष" भन्नाले बुलिङटार गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष सम्झनु पर्छ।

(ढ) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले बुलिङटार गाउँ कार्यपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्छ।

Bhapa
विष्णु बहादुर थापा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

डि. विष्णु सुब्बा
अध्यक्ष

(ग) "शाखा प्रमुख" भन्नाले बुलिङटार गाउँ कार्यपालिकाको सहकारी शाखा प्रमुख सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य

३. उद्देश्य: गरिबी निवारण कोष व्यवस्थापन कार्यविधिको तयारी गर्नुको उद्देश्य निम्न अनुसार रहेको छ।

(क) गरिबी निवारण कोषबाट आयआर्जनको लागि उपलब्ध घुम्तीकोष अनुदान रकमलाई व्यवस्थित गरि सामुदायिक संस्थाहरु एवं त्याहा रहेका घुम्तीकोषको दिगो र प्रभावकारी परिचालन गर्न।

(ख) छरिएर रहेको पुँजीलाई सहकारीको माध्यमबाट एकिकृत गरि परिचालन गर्न।

परिच्छेद-३

सामुदायिक संस्था व्यवस्थापनको क्षेत्रहरु

४. सामुदायिक संस्थाकै मान्यतामा संस्था संचालन: (१) उद्देश्य अनुरूप समूह र कोष संचालन भइरहेको अवस्थामा समूहको निर्णय बमोजिम सामुदायिक संस्थाकै मान्यतामा संस्था संचालन हुने।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उद्देश्य अनुरूप भन्नाले समूहको बैकिङ्ग कारोबारको नियमितता, समूह सदस्यहरुको आयआर्जनको वृद्धिको गणितीय मापनलाई बुझाउँछ।

५. हाल क्रियाशिल सहकारी संस्थामा आवद्धता: (१) उद्देश्य अनुरूप समूह र कोष संचालन भइरहेको अवस्थामा समूहको निर्णय बमोजिम हाल वडा स्तर वा गाउँपालिका स्तरमा संचालन भइरहेको सहकारी संस्थामा सदस्यता लिई आवद्धता हुन सक्ने।

६. वडा स्तरीय कार्यक्षेत्र भएको सहकारी संस्थाको गठन तथा दर्ता: (१) उद्देश्य अनुरूप समूह र कोष संचालन भइरहेको अवस्थामा समूहको निर्णय बमोजिम वडा स्तरको कार्यक्षेत्र भएको विषयगत सहकारी संस्थाको गठन तथा दर्ता गरी समूह र कोषको व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ।

७. गाउँपालिका भरी कार्यक्षेत्र भएको सहकारी संस्थाको गठन तथा दर्ता: (१) उद्देश्य अनुरूप समूह र कोष संचालन भइरहेको वा कोषको संचालनमा समूहहरुलाई कठिनाई भएरहेको अवस्थामा समूहको निर्णय बमोजिम गाउँपालिका भरी कार्यक्षेत्र भएको विषयगत वा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाको गठन तथा दर्ता गरी समूह र कोषको व्यवस्थापन गर्ने।

(२) माथि उल्लेखित दफा (४), (५) र (६) अनुसारको सहकारी संस्थामा आवद्धता वा नयाँ सहकारी संस्था गठन गरी दर्ता गर्दा गरिबी निवारण कोषबाट प्राप्त घुम्ती कोष रकमलाई बिउ पुँजीको रूपमा सहकारी संस्थामा जम्मा गर्नु पर्ने छ। यो रकमलाई सेयर र बचतको रूपमा रकमान्तर गर्न पाईने छैन।

(३) दफा ६ बमोजिमको सहकारी संस्था गठन तथा दर्ता गर्दा समूह सदस्यको रूपमा सहकारी दर्ता गर्न सकिनेछ। सहकारी सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाहरु सहकारी संस्था दर्ता दिग्दर्शन(स्थानीय तह), २०७४ को अनुसूची १६ बमोजिम तयारी विनियम बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद-४

कोष व्यवस्थापन

ड. विपिन सुब्बा
अध्यक्ष

विष्णु बस्नेत थापा
मुख प्रशासकीय अधिकृत

८. घुम्ती कोषको व्यवस्थापन: (१) गरिबी निवारण कोषबाट आयआर्जनको लागि सामुदायिक संस्थाहरुलाई उपलब्ध अनुसूची १ बमोजिमको घुम्ती कोष रकमलाई गरिबी निवारण कोषद्वारा प्रवर्धित सामुदायिक संस्था तथा साना पूर्वधार विकास आयोजना संचालन सम्बन्धी सामान्य मार्गदर्शन, २०७५ को २.३ बमोजिम अक्षय कोषको रुपमा मात्र परिचालन गर्ने व्यवस्था गर्ने।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको रकमलाई समूह वा सहकारी संस्थामा गरिबी निवारण कोषकै नामबाट संचालन गर्नु पर्नेछ। सो रकमलाई जुन सामुदायिक संस्थाको नामबाट जति रकमको कोष खडा गरिएको हो सो बराबरको रकम सो समूह वा समूहको सदस्यहरुलाई लगानी गर्न बाधा मानिने छैन। तर पुनः वर्षदिन भित्रमा सोहि बराबरको रकम सो कोषमा जम्मा भएको ग्यारेन्टी हुनु पर्नेछ।

(३) अनुसूची १ बमोजिमको घुम्ती कोष रकम हिनामिना भएको वा भाकाभिन्न ऋण असुली नभएको पाइएमा सम्बन्धित पक्षबाट सरकारी बाँकी सरह असुल गरी सोही कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ। ऋणी बसाइँसराइ गएको भए सोही स्थानबाट र ऋणी मृत्यु भएको भए उसको जायजेथाबाट असुल उपर गर्नु पर्नेछ।

(४) उद्देश्य अनुरूप लगानी भएको तर प्राकृतिक विपत्तिको कारण व्यवसाय टाँट पल्टिएको, निर्धारित उद्देश्य बमोजिम लगानी भएको तर ऋणीको मृत्यु भई हकवाला कोही नभएको र ऋणीको नाममा कुनै जायजेथा नभएको अवस्थामा घुम्ती कोष रकम लगानी भई नउठ्ने अवस्था (Bad debt) भएमा अनुसूची-२ बमोजिम निर्धारित प्रक्रिया पुरा गरी गाउँ कार्यपालिकादेखि निर्णय गरी अपलेखन गर्नु पर्नेछ।

९. सामुदायिक संस्थाको साझेदारी रकम व्यवस्थापन: (१) गरिबी निवारण कोषबाट आयआर्जनको लागि सामुदायिक संस्थाहरुलाई उपलब्ध अनुसूची १ बमोजिमको घुम्ती कोष रकममा सामुदायिक संस्थाहरुको १० प्रतिशत साझेदारी रकमलाई सामुदायिक संस्थाको निर्णय बमोजिम फिर्ता वा लगानी गर्न सकिनेछ।

१०. सामुदायिक संस्थाको वचत व्यवस्थापन: (१) गरिबी निवारण कोष कार्यक्रम लागु भएदेखि हालसम्मको सामुदायिक संस्थाको सदस्यहरुको वचत रकमलाई दफा ४ बमोजिम संचालित हुने सामुदायिक संस्थाहरुको हकमा हालकै अवस्थामा संचालन गर्ने।

(२) दफा ५, ६ र ७ बमोजिम सहकारी संस्थामा आवद्ध हुने समूह वा समूह सदस्यहरुको हकमा सदस्य संख्याको आधारमा एक पटकको लागि समान वचत कायम गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम समान वचत कायम गर्दा समूह सदस्यहरुले नपुग रकम थप या बढी रकम फिर्ता गर्न सक्नेछन्।

११. सामुदायिक संस्थाको अन्य आम्दानी व्यवस्थापन: (१) गरिबी निवारण कोष कार्यक्रम लागु भएदेखि हालसम्मको सामुदायिक संस्थाको अन्य आम्दानी रकमलाई दफा ४ बमोजिम संचालित हुने सामुदायिक संस्थाहरुको हकमा हालकै अवस्थामा संचालन गर्ने।

(२) दफा ५, ६ र ७ बमोजिम सहकारी संस्थामा आवद्ध हुने समूह वा समूह सदस्यहरुको हकमा सदस्य संख्याको आधारमा एक पटकको लागि समान रकम कायम गरी बचत गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम समान रकम कायम गरी बचत गर्दा समूह सदस्यहरुले नपुग रकम थप या बढी रकम फिर्ता गर्न सक्नेछन्।

7/2/2019
बिपु बहादुर थापा
मुख प्रशासकीय अधिकृत

ड. विपिन सुनारी
अध्यक्ष

१२. गाउँपालिका स्तरीय घुम्ती कोष व्यवस्थापन समिति: (१) गरिबी निवारण कोषबाट प्राप्त घुम्ती कोष रकमलाई व्यवस्थित गर्नको लागि गाउँपालिका स्तरीय तपसिल बमोजिम एक घुम्ती कोष व्यवस्थापन समिति रहनेछ।

- (क) प्रमुख: गाउँपालिका अध्यक्ष
- (ख) सदस्य: सामाजिक विकास समितिको संयोजक
- (ग) सदस्य: आर्थिक विकास समितिको संयोजक
- (घ) सदस्य: प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
- (ङ) सदस्य: अध्यक्षद्वारा मनोनित (कम्तिमा १ महिला सहित) सामुदायिक संस्थाको अध्यक्षहरु मध्ये २ जना।
- (च) सदस्य सचिव: सहकारी शाखा प्रमुख

१३. गाउँपालिका स्तरीय घुम्ती कोष व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

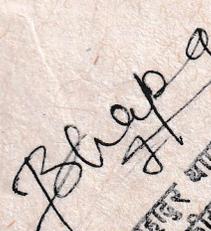
- (१) सबै वडाहरुको एकिकृत तथ्याङ्कहरु संकलन गर्न लगाउने।
- (२) वडाहरुमा नया सहकारी गठन गर्ने वा भइरहेको सहकारीमा नै समूहहरुलाई आवद्ध गराउने हो सो को एकिकृत विवरण तयारी गर्ने।
- (३) हिनामिना भएको वा भाकाभिन्न ऋण असुली नभएको अवस्थामा सरकारी बाँकी सरह असुल गर्नको लागि कार्यपालिकालाई सिफारिस गर्ने।
- (४) खराब कर्जा पुनर्लेखन कार्यमा वडा स्तरीय घुम्ती कोष व्यवस्थापन समितिलाई सल्लाह दिने।
- (५) गाउँपालिकामा हाल दर्ता भई क्रियाशिल सहकारी संस्थाहरुलाई गरिबी निवारण कोष व्यवस्थापनको विषयमा अभिमूखीकरण गर्ने।
- (६) प्रतिवेदन ३/३ महिनामा गाउँ कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ।

१४. वडा स्तरीय घुम्ती कोष व्यवस्थापन समिति: (१) गरिबी निवारण कोषबाट वडा स्तरका सामुदायिक संस्थाहरुलाई प्राप्त घुम्ती कोष रकमलाई व्यवस्थित गर्नको लागि तपसिल बमोजिमको वडा स्तरीय एक घुम्ती कोष व्यवस्थापन समिति रहनेछ।

- (क) प्रमुख: वडा अध्यक्ष
- (ख) सदस्य: वडा सदस्य २ जना (१ जना महिला सदस्य सहित)
- (ग) सदस्य: वडा अध्यक्षद्वारा मनोनित सामुदायिक संस्थाको अध्यक्ष १ जना
- (घ) सदस्य सचिव: वडा सचिव

१५. वडा स्तरीय घुम्ती कोष व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (१) सम्बन्धित वडाको एकिकृत तथ्याङ्कहरु संकलन गर्ने।
- (२) सम्बन्धित वडामा नया सहकारी गठन गर्ने वा भइरहेको सहकारीमा नै समूहहरुलाई आवद्ध गराउने हो सो विषयमा सामुदायिक संस्थाहरूसँग बैठक बसि।
- (३) हिनामिना भएको वा भाकाभिन्न ऋण असुली नभएको अवस्थामा सरकारी बाँकी सरह असुल गर्नको लागि सामुदायिक संस्थाहरुलाई गर्ने।
- (४) खराब कर्जा पुनर्लेखन कार्यमा वास्तविक ऋणिको पहिचानमा सामुदायिक संस्थाहरुलाई सुझाव दिने।

बिष्णु बहादुर थापा
समूह प्रशासकीय अधिकृत

क. पिपेन्द्र सुनारी
अध्यक्ष

- (५) वडाक्षेत्रमा कार्यक्षेत्र हुने गरी दर्ता भइ क्रियाशिल सहकारी संस्थाहरुलाई गरिबी निवारण कोष व्यवस्थापनको विषयमा अभिमूखीकरण गर्ने।
- (६) प्रतिवेदन ३/३ महिनामा गाउँपालिका स्तरीय घुम्ती कोष व्यवस्थापन समितिलाई पेश गर्नु पर्नेछ।

१६. अनुगमन समिति: (१) घुम्ती कोष रकम व्यवस्थित भए नभएको विषयमा अनुगमन गर्ने तपसिल बमोजिमको एक अनुगमन समिति रहनेछ।

- (क) प्रमुख: गाउँपालिका उपाध्यक्ष
(ख) सदस्य: सबै वडाका वडा अध्यक्षहरु
(ग) सदस्य: कृषि शाखा प्रमुख
(घ) सदस्य सचिव: योजना शाखा प्रमुख

१७. अनुगमन समिति काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (१) प्रत्येक सामुदायिक संस्थाको बैठकको अनुगमन गर्ने।
(२) हिनामिना भएको वा भाकाभित्र ऋण असुली नभएको अवस्थामा सरकारी बाँकी सरह असुल भए नभएको अनुगमन गर्ने।
(३) खराब कर्जा प्रतिलेखनको कारणहरुको अनुगमन गर्ने।
(४) सामुदायिक संस्थाको सदस्यहरु तथा संस्थाहरु सहकारीमा आवद्ध भए नभएको एकिन गर्ने।
(५) कोषको रकम सहकारीमा जम्मा गरे नगरेको एकिन गर्ने।
(६) अनुगमनको प्रतिवेदन ३/३ महिनामा गाउँकार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ।

१८. घुम्ती कोष व्यवस्थापन सचिवालय: (१) घुम्ती कोष रकम व्यवस्थित गर्न गाउँ कार्यपालिकामा तपसिल बमोजिमको एक सचिवालय रहनेछ।

- (क) प्रमुख: गाउँपालिकाको सहकारी शाखा प्रमुख
(ख) सदस्य: सबै वडाका वडा सचिवहरु
(ग) सदस्य सचिव: योजना शाखा प्रमुख

१९. घुम्ती कोष व्यवस्थापन सचिवालयको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (१) नया सहकारी संस्था गठन वा भइरहेको सहकारी संस्थामा संस्थाहरुलाई आवद्ध गराउन सहयोग गर्ने।
(२) सहकारी संस्थाको विनियम संशोधन वा नयाँ विनियम तयारीमा सहयोग गर्ने।
(३) सामुदायिक संस्थाको बैठकमा सहयोग गर्ने।
(४) ऋण असुली तथा खराब कर्जा पुनर्लेखनमा समूहहरुलाई सहयोग गर्ने।
(५) सामुदायिक संस्था र सहकारी संस्थाहरुको भेलामा आयोजना गर्ने।
(६) गाउँपालिका स्तरीय घुम्ती कोष व्यवस्थापन समितिलाई प्रत्येक २/२ महिनामा प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्ने।

Shree
बदलपुर थापा
कोष अधिकारी
विशेष सचिव
अध्यक्ष

परिच्छेद-५
विविध

२०. कार्यविधिको व्याख्या: यो कार्यविधिको अन्तिम व्याख्या गाउँ कार्यपालिकाले गर्नेछ।
२१. कार्यविधिको संशोधन: यो कार्यविधिको प्रावधानहरूमा कार्यपालिकाले आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ।
२२. बाधा अडकाउ फुकाउने अधिकार: बुलिडटार गाउँपालिकाको सहकारी ऐन, २०७५ र यो कार्यविधिको व्यवस्था भए बाहेकका विषयमा निर्णय गर्न आवश्यक भएमा गाउँ कार्यपालिकाले गर्नेछ।
२३. कार्यविधिको समय अवधि: गरिबी निवारण कोष अन्तर्गतको समूहहरू र समूहहरूमा गरिबी निवारण कोषबाट उपलब्ध घुम्तीकोष रकमको व्यवस्थापन कार्य सकिएपछि स्वतः यो कार्यविधिको समय अवधि सकिनेछ।

अनुसूची-१

(दफा-८ को उपदफा १ संग सम्बन्धित)
गरिबी निवारण कोषको घुम्ती कोष रकम

क्र.सं.	वडा नं.	साविक	समूहको नाम	सदस्य	गरिबी निवारण कोषबाट	कैफियत

अनुसूची-२

(दफा-८ को उपदफा ४ संग सम्बन्धित)

खराब कर्जा अपलेखनका प्रक्रियाहरू

- १) सामुदायिक संस्थाको खराब कर्जा अपलेखन गर्ने बैठकको निर्णय(के कारणले अपलेखन गर्नु पर्ने हो)
- २) ऋणीले ऋण तिर्न नसक्ने टोलस्तरीय मुचुल्का
- ३) वडा स्तरीय घुम्तीकोष व्यवस्थापन समितिको निर्णय र सिफारिस
- ४) अतुंगमन समितिको सिफारिस
- ५) गाउँपालिका स्तरीय घुम्तीकोष व्यवस्थापन समितिको निर्णय र सिफारिस
- ६) गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय

ड. दिनेश सुब्बा
अध्यक्ष

आज्ञाले,

विष्णु बहादुर थापा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विष्णु बहादुर थापा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत